

Den senere danske Lov af 1868 vedrører ikke ligefrem dette Spørgsmaal. I det samme Aar, 1866, blev der allerede gjort Skridt for at bevæge Regjeringen til at fremme Sagen videre. Fra den 19de til 21de Juni blev der afholdt det 2det nordiske Boghandlernes i Stockholm, og fra den 26de til 28de i den samme Maaned den nordiske Nationalforenings Møde, ligeledes i Stockholm. Der blev fattet Beslutninger, med Hensyn til hvilke jeg skal henvise til den omtvante Afhandling af Hedin Pag. 63, hvor disse staa aftrykte. Da man imidlertid ikke mærkede videre Frugter deraf, har senere den nordiske Nationalforening flere Gange mindet deroim. Jeg havde selv den Ære at være tilstede i Stockholm ved et saadant Møde, hvor Hedin gjorde Rede for Sagens Stilling dengang, i Efteraaret 1869. Det følgende Aar 1870 blev der fra denne Forening indgivet et Andragende til den svenske Regjering. I 1872 fandt det første nordiske Juristmøde i Kjøbenhavn Sted, og jeg har allerede i Forbigaaende fortalt, at Sagen der blev bragt paa Tale af daværende Assessor, nuværende Justitiarius Bachke i Christiania, som har store Fortjenester af denne Sags Fremme. Det følgende Aar 1873 kom Sagen atter paa Tale ved det nordiske Boghandlernes i Christiania, og endelig i 1873 forelagde den svenske Regjering et Forslag i Rigsdagen om Ændringer i Trykkefrihedsforordningen. Det kom endelig saa vidt, at det blev vedtaget og blev Grundlov i 1876. Det varede en meget lang Tid, inden man fik gjort dette lille, forberedende Skridt, idet der forgjæves var gjort Forsøg i saa Henseende fra 1848—76.

Men da det var sket, gif det ogsaa raff. Smidlertid havde navnlig Bachke forberedt Sagen saaledes, at den hurtig vilde kunne fremmes i Norge; og hvad der navnlig tjente til Grundlag for det norske Forslag, var en Afhandling i den norske Retsvidende fra 1871—74 om den literære og kunstneriske Eiendomsret af Assessor Bachke. Jeg skal med det samme gjøre opmærksom paa, da det har sin Vigtighed med Hensyn til Danmarks fremtidige Stilling, at man i Norge i Grunden er gaaet ud fra det, der i Danmark er gjældende Lov, har bygget paa, hvad man her i Danmark havde i de 3 Love af 1857, 1866 og 1868. Men man førte sig den videre Retsudvikling i Udlandet til Gode, og derved er fremkommet Loven af 8de Juni 1876 i Norge, en Lov, som vistnok maa siges at være fuldstændig tidsvarende. Sverrig fulgte snart efter; thi den svenske Lov, som, om den end ikke fuldstændig dækkede den norske, dog indeholdt omtrent de samme Bestemmelser, udkom den 10de August 1877. Da var man saa vidt, at den gjensidige Retsbeskyttelse kunde træde i Kraft imellem de to andre nordiske Riger, og der udkom da en kongelig Anordning af 16de November 1877, hvorved den norsk-svenske Lovs

Bestemmelser gjordes anvendelige fra Nytaar 1878, „for saa vidt de efter sit Hjemlands Love ere beskyttede“. Jeg beder Dem lægge Mærke til denne Sætning, som findes i den norske Lovs § 46; det vil med andre Ord sige, at det kun er, for saa vidt Lovene dække hinanden, at der finder Retsbeskyttelse Sted. Jeg vil med det Samme gjøre opmærksom paa, at det er en Grundsætning, som maa siges at trænge mere og mere igjennem i international Henseende; og jeg skal i den Henseende henvise til den meget oplysende Afhandling, som findes i den nordiske Boghandlertidende for 30te August 1878 af juridisk Kandidat Hage. Frankrig har, som jeg vistnok har omtalt, allerede faaet Gjensidighed indført med Hensyn til en hel Del andre Stater, og der gjør den Grundsætning sig gjældende, at et Land ikke skal nyde større Beskyttelse af andre Lande, end dets egne Love medføre, at altsaa den sælles Beskyttelse ikke gaar videre end saa langt, som de forskjellige Love dække hinanden, og at den altsaa er mere indskrænket, end den er i hvert enkelt Land for sig.

Nu er altsaa Sagen kommen saa vidt, at kun Danmark mangler for at være „den tredje i dette Forbund“. Der er gjort et Skridt for at udøve et Tryk paa den svenske Regjering ifjor Sommer paa det svenske Journalistmøde i Söndköping, hvor der blev stillet et Forslag i den Retning af Hedin, der vel selv ved Sygdom var forhindret fra at være tilstede, men Mødet vedtog at udtale det Ønske, at en svensk-dansk literær Konvention med det Første maatte blive afsluttet. Jeg kommer derved til at berøre Spørgsmaalet om, hvorvidt det er nødvendigt, at der skal gaa en Overenskomst, en „Konvention“, i Forveien. Jeg tror ikke, at det er nødvendigt, med mindre man vil opfatte dette Ord i dets mest indskrænkede Forstand. Der maa vistnok finde en Afstale Sted mellem de tre Regjeringer saaledes, at de kongelige Anordninger kunne udstedes samtidig; men igrigt vil det neppe være nødvendigt at lade nogen egentlig Konvention gaa forud; og jeg tror heller ikke, at det kan være Meningen, naar Nødvendigheden af en saadan Konvention udtales i en Artikel i det store svenske Dagblad „Nya Dagligt Allehanda“ for den 8de April dette Aar, hvor man anbefaler en Retsbeskyttelse, som skulde gaa betydelig videre end saa langt, som Lovene dækkede hinanden, men under Forbehold af Rigsdagens Samtykke. Det er min Overbevisning, at de kongelige Anordninger ville kunne udstedes strax — jeg mener ikke idag, men jeg kan gjerne sige imorgen; i det Dieblit nemlig, at de tre Regjeringer telegrafisk havde forfikkret sig om, at de samtidig vilde lade Kundgjørelser udgaa, byggede efter den Form, som findes i de svensk-norske Kundgjørelser af 16de November 1877, nærer jeg ingen Tvivl om, at Retsomraadet kan udstrækkes fra Sverrig-Norge til Danmark, og derved vil der være opnaaet vel ikke saa Meget som ønske-